

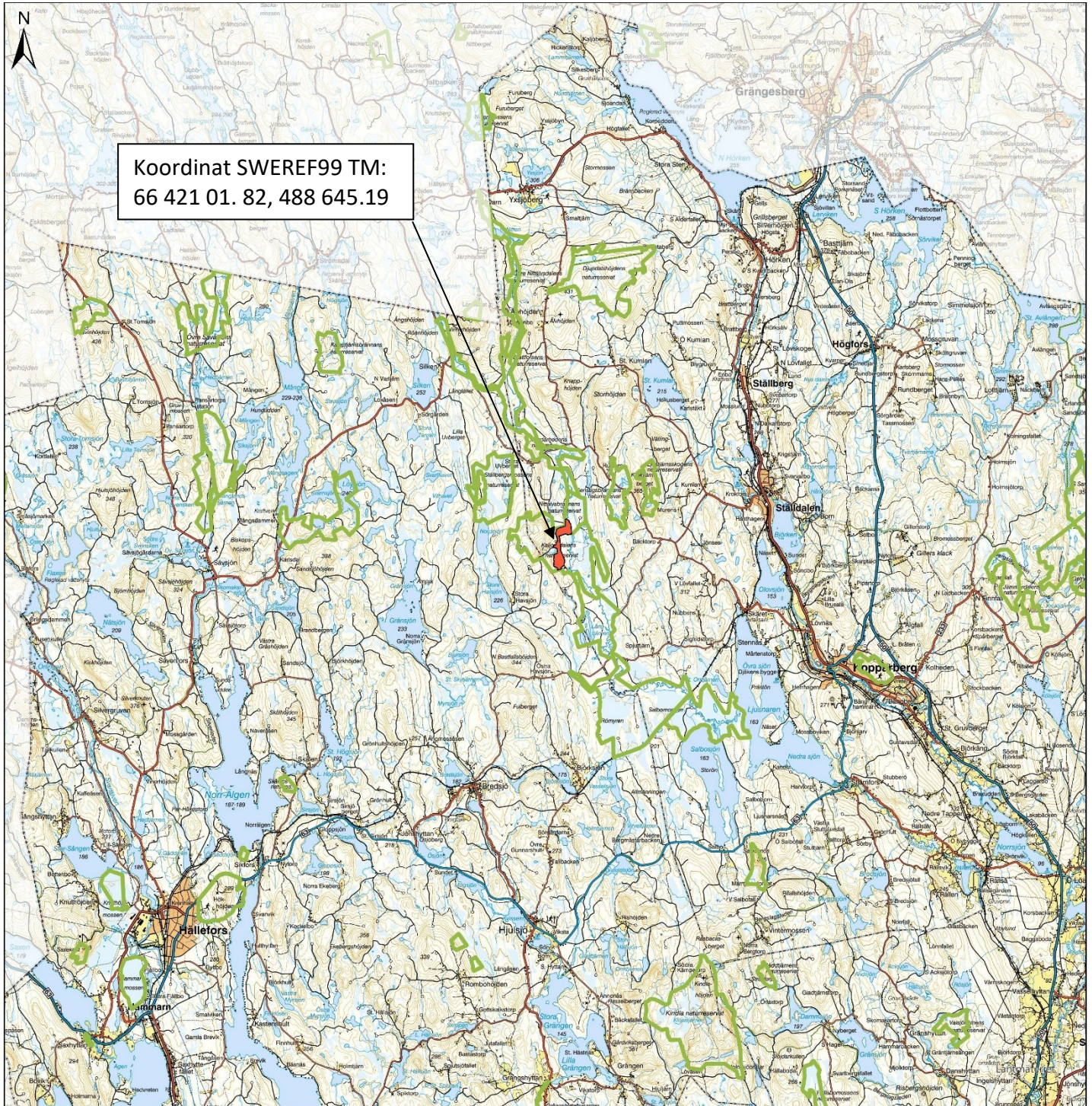

Länstyrelserna

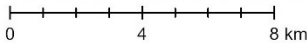
Bränningsplan Kaljoxadal-Nittälvsbrännan

Detaljunderlag och kartor för bränningsens genomförande

Koordinat SWEREF99 TM:
66 421 01. 82, 488 645.19

1:150 000

© Lantmäteriet Geodatasamverkan, © Länsstyrelsen i Örebro län

Allmänt

I det flacka landskapet på Nittälvsdeltat i norra Örebro län, från Dalagränsen i norr och längs med Hällefors och Ljusnarsbergs kommungränser, ligger ett kluster med naturreservat där Nittälven och Kaljoxadal utgör två av de största. Sammanlagd areal i ”reservatsklustret” är strax under 3000 ha. Själva vattendraget Nittälven är en av de få helt oreglerade älvarna i länet och har en intressant utformning med meanderlopp och korvsjöar. Närmast älven växer tallskog, bland- och granskogar. Trädskiktet är ofta naturligt glest och stränderna översvämmas i olika omfattning året om vid regn- och snösmältning. De högsta flödena förekommer vanligtvis under våren.

Tidigare, möjligen delvis ända fram till 1950-talet, slåttrades rikare myrar vid älven och de delar av svämzonerna där bredbladiga gräs och starr dominerar i fältskiktet. Spår av skogsbrand är vanligt förekommande i skogarna i dalgången. Ett reservat, Nittälvsbrännan, bildades efter att en skogsbrand år 2000 på en yta av drygt 100 ha där västliga vindar spreds från tallheden väster om älven, över densamma och genom tallskogarna och myrar tidigt på våren. Branden uppkom efter att en stulen bil eldats upp intill skogsbilvägen väster om älven. Kring Römyren i reservatet Nittälvens södra del, och vid reservatet Ställbergsmossen strax väster om Nittälvsdalen har flera naturvårdsbränningar genomförts inom LifeTaigaprojektet under åren 2015–2020. Sommaren 2022 brändes ett område på 50 ha med sandtallskog 400 meter söder om området i denna brandplan.

Skogarna och naturvärden

Skogarna i naturreservaten längs med Nittälvsdalen domineras av barrskogar med en övervikt på sandtallskog. Intill älven växer i huvudsak grandominerade barrskogar ibland med inslag av löv, i huvudsak björk och al. Äldre skogsbestånd återfinns i hela reservatet med mellanliggande spridda inslag av i huvudsak planterade tallskogar från 1960 och 70-talet. Dessa finns i huvudsak intill skogsbilvägarna. De äldre skogarna i Nittälvsdalen är ca 110 - 180 år gamla med inslag av enstaka träd och mindre bestånd eller trädgrupper i 200 års åldern eller äldre. Enstaka ”gam-tallar” kanske så gamla som 400–500 år finns spridda i de olika reservaten, flera av de äldre träden bär spår efter tidigare skogsbränder. Rester av naturskog och naturskogsartade bestånd finns i bergsluttningar eller tekniska impediment, på fastmarksholmar och uddar ute i myrarna. Spår av äldre skogsbränder i form av kolade tallstubbar finns spridda i hela dalgången och över bergen.

Rödlistade arter

De magra sandtallskogarna i Nittälvsdalen var tidigare växtplats för mosippa. Fram till mitten eller slutet av 1950-talet enligt den lokala journalisten, fotografen och amatörhistorikern Anders Bogland muntligen. Här fanns minst ett rikligt bestånd strax norr om Römyren. Idag finns ett naturligt bestånd kvar strax utanför reservatet. Länsstyrelsen har under 2021 genomfört en återinsådd av mosippa på några av de inom LifeTaiga naturvårdsbrända ytorna i Nittälvenreservatet.

Fynd av flera rödlistade svampar är gjorda de senaste 10–15 åren. Många av de arterna är knutna till skogsbränder, kolad ved etcetera, till exempel tajgataggsvamp (VU) som oftast växer under kolade stubbar och lågor av tall. Fynd av smalfotad taggsvamp (VU), arterna motaggsvamp, orange taggsvamp, skrovlig taggsvamp, blå taggsvamp och svart taggsvamp (alla NT), för att nämna några, är gjorda under de senaste 5–6- åren. Under hösten 2017 noterades ovanligt rikligt av de rödlistade marksvamparna motaggsvamp, skrovlig taggsvamp och tallgråticka (VU) i de

Länsstyrelserna

tallbestånd som naturvårdsbrändes inom LifeTaigaprojektet 2016. Nämnas kan att även intressanta arter som stor riddarmusseron, kragmusseron och kantmusseron noterats i rikare förekomster i anslutning till de naturvårdsbrända tallskogarna. På död ved i de äldre barrskogarna, i bergbranter, vid älven, på fastmarker och uddar i myrarna finns många fynd av olika signal- och rödlistade arter bland vedsvamparna t.ex. vedticka, tallticka, granticka, och gränsticka.

Hänglavsfloran är förhållandevis sparsam och domineras av tagel- och skägglavar. Fynd av de signal- och rödlistade arterna talltagel (även typen av talltagel som tidigare kallades olivtalltagel), nästlav och violettgrå tagellav (NT) är gjorda i de äldre skogsbestånden' ofta förekommande i spridda äldre granar som växer inblandat i de glesa tallskogarna på hedarna. Garnlav (NT) är ganska vanligt förekommande i de äldsta granskogarna och i huvudsak på tallstammar på hedarna. Fynd av "ej brandgynnade" lavar som trådbrosklav (EN) och ringlav (VU) finns i de älvnära reservaten i dalgången.

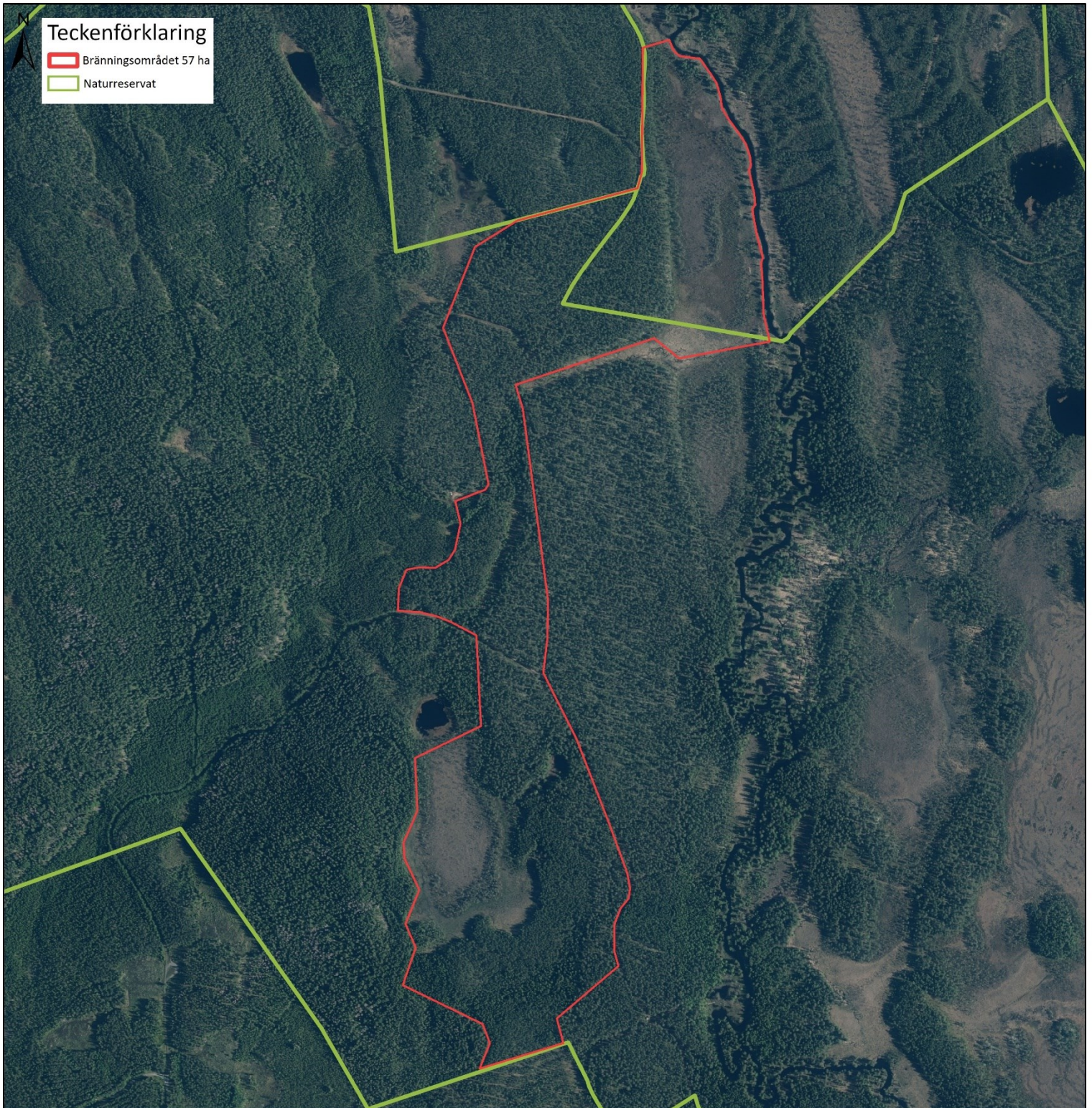
De ornitologiska värdena är höga i hela Nittälvsdalen. Här finns flera tjäderspel, orrspel och tallhedarna är häckningsmiljö för tex nattskärna. Järpen trivs i de fuktigare biotoperna, häckning av ljungpipare, grönbena, gulärta och slaguggla. I övrigt häckar sparv- och pärluggla, alla hackspettar utom vittryggig och gröngöling. Senast 2021 noterades kungsörn, lappuggla och hökuggla i dalgången vid flera tillfällen vintertid.

I Nittälvsdalen finns en stationär population av lo och varg, björnsår noterades senast sommaren 2020 intill Nittälven på ett par olika ställen, järvsår under vintern 2021–2022.

Historik och kulturpåverkan

Spår av kolvedshuggningar i form av lämningar efter kolarkojor och kolbottnar är vanliga i alla skogarna i Nittälvsdalen. Kolning har sannolikt förekommit i flera omgångar och det finns ännu några få skogsbestånd kvar som har kolvedhuggits under första halvan av 1900-talet. Spår av kolbottnar förekommer sällan i skogarna alldeles intill älven. På älvstränder och myrar har slätter bedrivits i olika omfattning. Det finns fortfarande kvar några intakta slätterlador och ett 30-tal lämningar efter tidigare slätterlador har noterats intill älven. Många av de gamla ladorna efter älven höggs dock upp till ved vid tiden kring andra världskriget (Anders Bogland muntligen).

Denna del av Hällefors kommun hör till de som tidigt befolkades av "svedjefinnar". I denna trakt skedde det under 1600-talet. Svedjemarkerna och bosättningarna låg uppe på höjderna och i slutningarna ner mot älvdalen.

Bränningsområdet

Fakta om bränningsområdet

Beskrivning

Bränningsområdet på 57 ha domineras av tallskog på sandmark i 100–150 års åldern med inslag av enstaka äldre träd och yngre talldominerade bestånd i 40-60 års åldern. Det angränsar på flera ställen skogsbilvägar, bäckar och våtmarker, Nittälven är gräns i nordöst. Botten- och fältskikt domineras av ris och renlavar. Inslaget av död ved är mycket sparsamt. Enstaka gamla tallstubbar med spår av tidigare skogsbränder finns spridda i hela området. I området ingår myrmark av varierande igenväxningsgrad.

Vattenkällor

Inom och intill bränningsområdet finns flera mindre tjärnar som är vattenfyllda året om samt Nittälven i öster.

Målsättning, önskat resultat

Bränningsområdet domineras av tallskog på sand och två myrar med olika variationsgrad av igenväxning. Tallskogen och myren i reservatet Nittälvsbrännan som utgör nordöstra delen av området brann i maj 2000. Önskvärt är att naturvårdsbränningen skapar gott om nya strukturer speciellt i de yngre bestånden som döda och döende träd och framtida luckbildning. I de äldre tallbestånden bör målet vara mer mot konsumtion av markvegetationen, gärna glödbland på lämpliga platser, och att skapa brandljud på träden. I myrmarkerna är det önskvärt att öppna upp så mkt som möjligt av igenväxningen.

Sammanfattande

- 90 % av bestånden med goda förutsättningar för bränning har tydlig brandpåverkan.
- Minst 70 % av tallen i de äldre bestånden överlever branden.
- Minst 50 % av tallen i de yngre bestånden överlever branden (gäller ej myrarna)
- Glödbland på sammanlagt minst 1 ha, tillåts i lämpliga delar och får fortgå minst två veckor om förutsättningarna finns eller enligt överenskommelse.

Förutsättningarna/Upptorkning

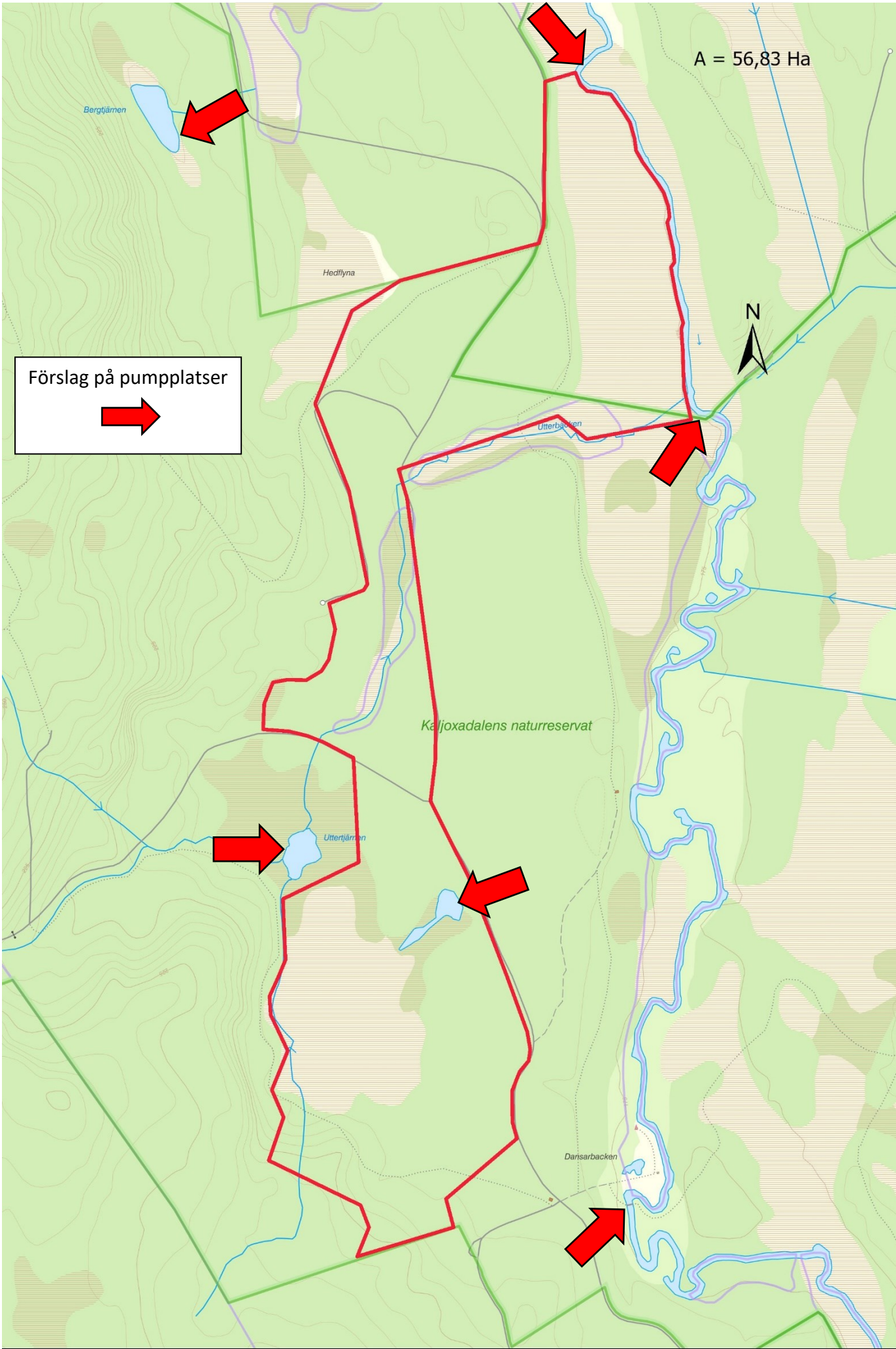
Bör vara tillräcklig för att få glödbland och nå djupverkan i lämpliga delar.

Vattenkällor

- Flera tjärnar
- Nittälven

Planering

- Bränningsområdet får **delas in i flera ytor** som kan väljas att brännas vid olika tillfällen. Lämpliga avgränsningar för dessa kan vara de skogsbilvägar som skär av området i öst-västlig riktning = blir då tex. 3 delobjekt.
- Bränningsentreprenören ska innan brandtillfällen tillsammans med länsstyrelsen avgöra om några extra åtgärder för att säkra brandområdet behöver göras.
- Uppvattning av slanglinjen **ska göras**.

A = 56,83 Ha

Förslag på pumpplatser
→

Käljoxadalens naturreservat

1:8 000

0 0,2 0,4 km

Att fyllas i av bränningsentreprenör

Följande information skall kompletteras för att färdigställa bränningsplanen. Den slutgiltiga planen sammanställs i samarbete med Länsstyrelsen.

Vattenkällor (Anges på karta på sidan 10)

- Huvudsaklig vattenkälla **A**
- Vattenkälla för påfyllning av kannor **B**
- Ev. alternativa vattenkällor för pump **C**

Brandgränser (Anges på kartan.)

- Ange och karaktärisera områdets olika brandgränstyper på kartan.
- Ange längd för respektive gränstyp, och vad som måste göras/vidtas för att de ska hålla tills eftersläckningen är klar.

Undantagna områden

Smitningsplan

Utrustning (Anges även på karta.)

Förberedande åtgärder

Lista de förberedelser som skall göras före bränningsdagen och på bränningsdagen.
Före bränning

Bränning

Uppföljning under pågående bränning

- Aktuella FWI-värden för bränningsdagen laddas ner och sparas.
- Var 30 de minut under bränningen noteras värden enligt tabell.
- Tändmönster/stråk ritas in i fältkarta med hjälp av GPS.

Bränsletyp / struktur

Skyddsobjekt

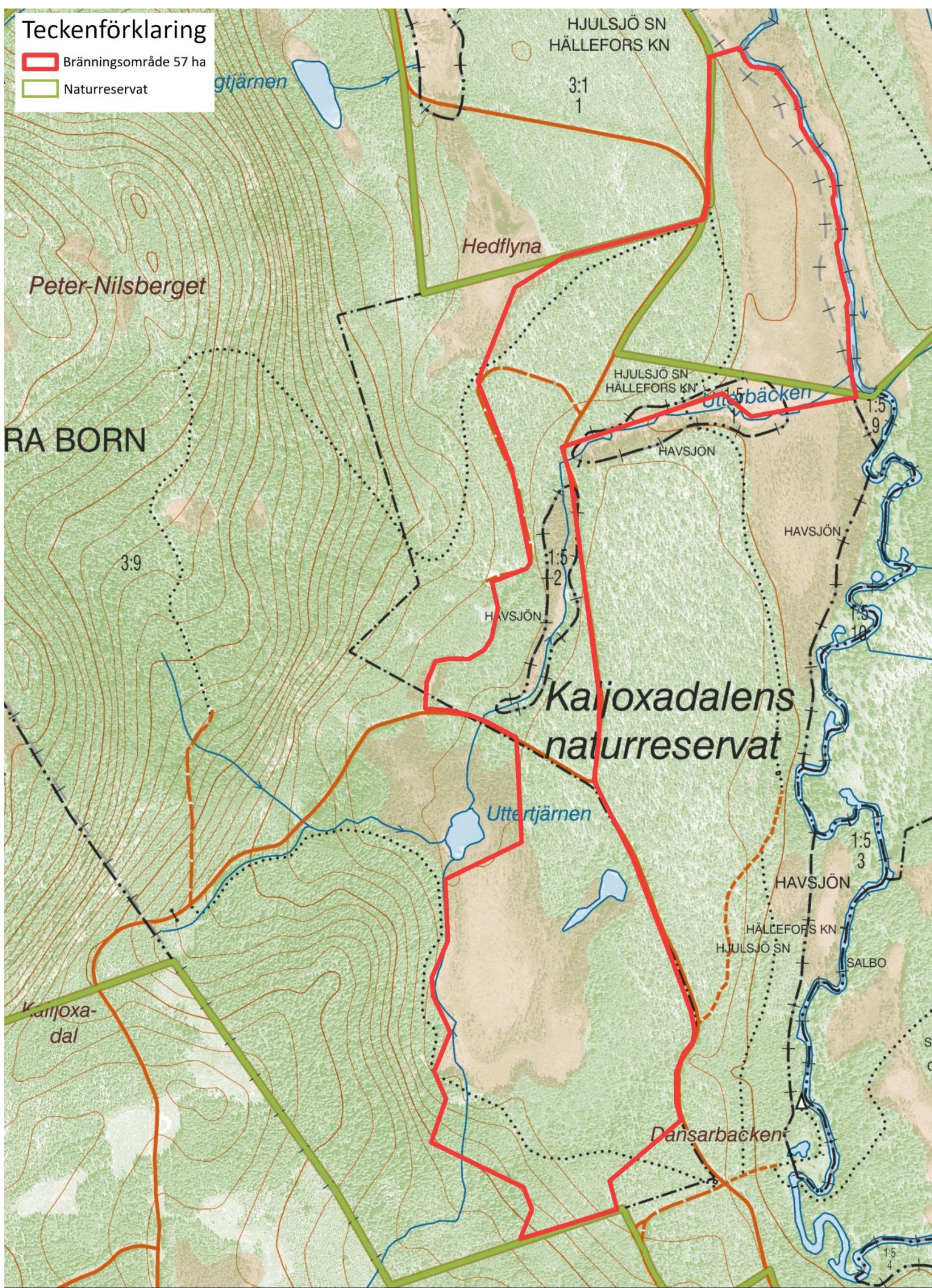
Riskobjekt

Eftersläckning

Efterbevakning

Teckenförklaring

- Bränningsområde 57 ha
- Naturresevat

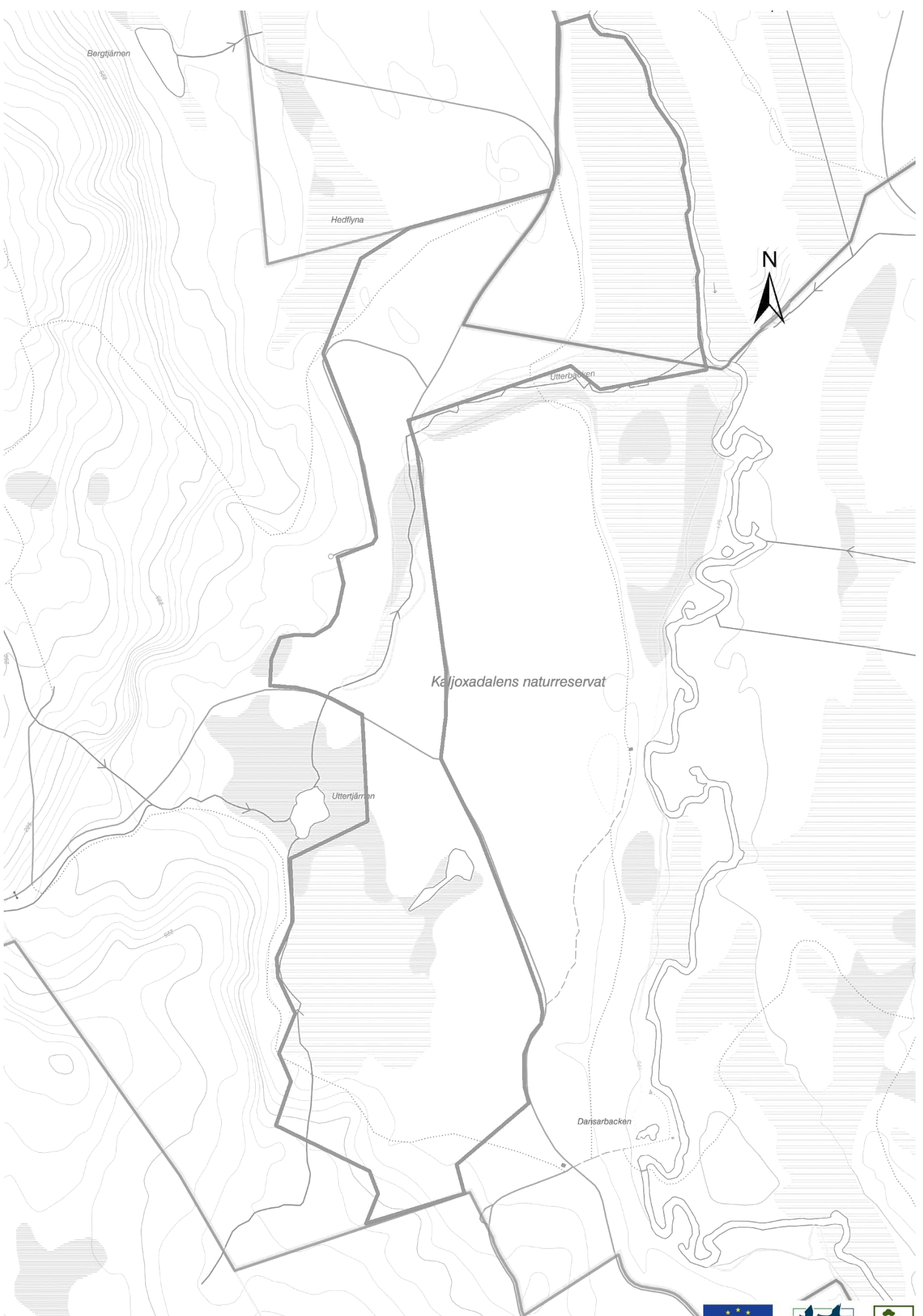
1:7 500

0 0.15 0.3 km

CHECKLISTA BRÄNNINGSDAGEN

KRYSSA	
	Är bränningsplanen komplett?
	Är säkerhetsplanen komplett?
	Är kommunikationsplanen komplett?
	Är alla förberedande åtgärder utförda?
	Är bränningsfönstret öppet och är nuvarande och prognostiserade väderförhållanden tillräckligt gynnsamma?
	Är all personal som krävs för bränning på plats och lämpade för den tilldelade uppgiften?
	Har all personal blivit informerad om objektet, målsättning med bränningen och bränningsens genomförande?
	Har all personal blivit informerade om risker, säkerhet, flyktvägar mm? Har säkerhetsinformation delats ut?
	Är reträttvägarna fria? Är fordon parkerade åt reträtthållet och sitter nycklar i? Kan ambulans och brandkår komma fram obehindrat?
	Har all personal blivit informerad om kommunikationsrutiner (kommunikationsradio, visselpipa)? Har kommunikationsutrustningen testats?
	Fungerar kommunikationsvägarna utåt (mobiltelefon el dyl)?
	Finns 1:a hjälpen-utrustning strategiskt utplacerad och vet alla om var?
	Finns dricksvatten och extra mat strategiskt utplacerade och vet alla var?
	Är all nödvändig utrustning för bränningen och efterbevakningen på plats och fullt fungerande?
	Är pumparna provkörda?
	Finns samtliga resurser som krävs vid en ev. smitning på plats?
	Har gränserna setts över? Är gränserna säkra?
	Är eventuell helikopter redo?
	Har checklistan för kommunikation med allmänheten och räddningstjänsten gått igenom?
	Finns loggboken på samlingsplatsen?
	Är testbränningen tillräcklig för att bedöma förväntat brandbeteende?
	Kan, enligt bränningsledaren, bränningen genomföras enligt planerna och kommer den att nå målsättningarna?
BRÄNN!	Datum: _____ Klockslag: _____ Bränningsledare: _____

1:8 000

